

Marsilio Ficino (19 października 1433 w Figline Valdarno - 1 października 1499 w Careggi)

*Wokół tego humanisty z Figline Valdarno
było w czasach renesansu wyjątkowo gwaro,
stawiał nad fizyczną
miłość platoniczną,
szczęściem ludzie nie widzieli seksu aż tak czarno.*

(ebs)

Marsilio Ficino, łac. Marsilius Ficinus - włoski filozof renesansowy humanista, neoplatonik, filolog, astrolog, jedna z najbardziej znanych postaci wczesnego renesansu. Założyciel i kierownik Akademii florenckiej. Tłumacz i komentator dzieł Platona (kompletny przekład w 1484) i Plotyna. Twórca terminu "miłość platoniczna".

Marsilio Ficino urodził się 19 października 1433 w Figline Valdarno ok. 25 km na południowy wschód od Florencji w rodzinie lekarza. Jego ojciec Diotifeci d'Agnolo di Giusto był osobistym medykiem możnowładcy florenetyjskiego Cosimy de' Medici (Kosmy I Medyceusza, 1389-1464). Nazwisko "Ficino" to zdrobnienie ("Fecino") od imienia ojca "Diotifeci" ("Bóg cię stworzył").

Już pod koniec życia Ficino wspominając swoje dzieciństwo twierdził, że Cosimo poznał na Konsylium Florenckim bizantyjskiego uczonego Georgiosa Gemistosa Plethona (1355/60-1452) i będąc pod wrażeniem jego wystąpienia postanowił już wtedy założyć we Florencji Akademię na wzór Platońskiej i uwzględnił w tym projekcie sześćioletniego wtedy Ficina, o którego edukację postanowił osobiście zadbać.

Nawet jeśli nie jest to prawdą, faktem jest, że Ficino bardzo wcześnie zetknął się z reprezentowaną przez Plethona w Italii filozofią Platona i był od dziecka pod wrażeniem jego poglądów.

Ficino studiował we Florencji *Artes liberales* (Sztuki wyzwolone) oraz medycynę. Wtedy to przyswoił sobie metodę i terminologię scholastyczną, którą później stosował w swoich dziełach. Wśród jego nauczycieli retoryki i poetyki był słynny humanista i poeta Cristoforo Landino (1425-1498).

Ficino studiował m.in. dzieło filozofa i poety Lukrecjusza, napisany heksametrem poemat "*De rerum natura*" (tytuł ten jest różnie tłumaczony "O naturze wszechrzeczy", "O rzeczywistości" itp.), w sześciu księgach o łącznej objętości prawie 7500 wersów. Ficino w 1454 napisał swój komentarz do tego poematu, ale później go spalił.

Jednak najbardziej interesowała go filozofia Platona i jej się poświęcił. W 1456 napisał krótkie kompendium jego dzieła pt. "*Institutiones ad Platonicam disciplinam*". W tym czasie znał jedynie fragmenty dzieła Platona przetłumaczone na łacinę. Cosimo i Landino radzili mu, żeby nauczył się greki, żeby poznawać Platona w oryginale. Tak też zrobił.

W 1457 napisał rozprawkę "O pożądaniu", w której zebrał poglądy różnych filozofów na ten temat.

Resztę życia poświęcił filozofii (niektórzy badacze jego życia twierdzą, że kontynuował studia medyczne w Bolonii, których jednakże nie ukończył, choć zdarzało mu się wykonywać zawód medyka w praktyce).

W 1462 otrzymał od Cosimy posiadłość i willę Careggi we Florencji, którą zamierzał upodobnić do podateńskiej posiadłości Platona: pinie na Montevocchio miały grać rolę platanów w Gaju Akademos, strumień Terzolle - rolę rzeki Kefizos, na ścianach sali, będącej miejscem zebrań, pojawiały się (podobnie jak w Akademii ateńskiej)

stosowne maksymy: *A bono in bonum omnia diriguntur*, (Wszystko od dobra pochodzi i do dobra powraca), *Fuge excessum, fuge negotia, laetus in praesens* (Unikaj ekscesów, stroń od kłopotów, ciesz się chwilą obecną), w sali znajdowało się też popiersie Platona, przed którym paliła się wieczna lampka.

Podobnie jak Platon udostępniał swój dom przyjaciołom, których zaczęto nazywać akademikami (*Academici*), a jego samego - *princeps Academicorum*, a od miejsca spotkań powstała nazwa - Academia Carregiana. Z czasem obwołano go „drugim Platonem” (*alter Plato*), a tytuł akademika nadawany przez niego samego stał się zaszczytnym wyróżnieniem.

W ten sposób zgromadził Ficino wokół siebie grono osób zw. Ficiniani i stworzył wspólnotę „braci w Platonie” (*fratres in Platone*), stanowiących „rodzinę platońską” (*Platonica familia*), której stał się „ojcem” (*pater Platonicae familiae*), wprowadzając zwyczaj wzajemnego pozdrawiania się formułą: *Salus in Platone* („Bądź pozdrowiony w Platonie”). Warunkami przynależności do Akademii były: wzajemna przyjaźń, erudycja i nieskazitelność moralna.

Wśród „współfilozofów” i „braci w Platonie” byli nie tylko filozofowie, ale również poeci, retorzy, prawnicy, politycy, kapłani, lekarze, muzycy. Akademicy inspirowali się wzajemnie w poszukiwaniach intelektualnych, w których elementy filozoficzne, teologiczne, medyczne, filologiczne, literackie, prawnicze i polityczne ściśle się przenikały, uwydatniając swoistą cechę kultury wł. Quattrocento. Spotkania w willi Careggi stały się centrum życia kulturalnego, rodzaj swoistego „salonu intelektualnego”.

W Careggi też zmarł Marsilio Ficino, było to 1 października 1499. Żył prawie 66 lat.

Jako tłumacz i komentator wielu dzieł filozofów greckich udostępnił Europie łacińskiej prawie wszystkie dialogi Platona, których przekład ukończył w 1477 i opublikował we Florencji w 1484. Komentarze do nich zajęły mu dalszych 20 lat pracy. Ponadto tłumaczył i komentował "Enneady" Plotyna oraz teksty Pseudo-Dionizego Areopagity, Porfiriusza, Proklosa, dzieła hermetyczne (*Corpus hermeticum*) i hymny orfickie (*Orphica*).

Obok komentarza do "Ennead" Plotyna za największe swe osiągnięcie Ficino uznawał swoją programową „filozoficzno-religijną sumę” - "*Theologia Platonica de immortalitate animarum*" (1482), poświęconą obronie chrześcijańskiej nauki o nieśmiertelności duszy ludzkiej. Inne pisma filozoficzne Ficina to "*In Convivium Platonis de amore commentarium*" (1484), "*De triplici vita*" (1489, zawierające: "*De vita sana*", "*De vita longa*", "*De vita caelitus*"), "*Epistolae*" (1495).